

the dance, the group flexibility and the pantomime in musically-expressive environment (composer Dimitar Elenski). All the means are well known, but combined into a harmonious whole, into a well-read rhythm and speed of the actors' tasks in situations of passing of the performance techniques, they create a dynamic stage action. It feels like racing in a breathless pace, pause and transformation into a new drive. The faces are not visible, but the movement of the bodies, the play with objects and small puppets, the selected gestures suggest the unlimited possibilities of human presence in terms of imagination and fantasy. Small, but accurate color spots in the graphic tone of the scenography and the costumes complement the highest theatrical taste and aesthetic measure of the spectacular artists from Atom Theater.

At the other extreme fits the Greek show „Clowns' houses“. From it you would like to run and that is the power of its impact. Because it focuses on the darkness of today's life and portrays characters that are lost in a hopeless and lonely existence. The living space consists of small rooms, part of the apartment – cells of a building with the most common household items – TV, arm-chair, fridge, dining table. In this narrow space the puppeteers Dimitris Stamu and Demi Papada move the figures of its inhabitants, whose faces are masks, frozen with a different expression, silent and slow in their movements, but with a com-

mon label: „There is no point in living“. Communication, even sexual, is in front of the TV screen, eating is a mechanical reach to the refrigerator, entertainment – the regular vacuuming. Silence, lonely gazing over the balcony and walls, behind which you can hear and see – a theater of shadows – family quarrels and other sounds of the community coexistence. „Clowns' houses“ (directed and scenographed by Dimitris Stamu) is a show – sharing the repelling presence of the emptiness, of the senselessness as part of the universal sadness, which accompanies today's civilization, which does not see escape and hope for the human being. The show is painful, harming, but expertly played and stage illustrated by the means of the minimalist scenery of real objects, moved by a person-puppet with a grotesque mask, in the obscure atmosphere of precisely elaborated lighting.

What unites the chosen shows? The fact, that they are result of a collective authorship, of the ability to transmit a meaningful idea from a collective performance and finally to bear a great sensitivity to the unrevealed problems and desires of the contemporary person.

And more „high points“ dominate my heart, enchanted by the real actors of the Puppet Theatre, who apparently believe in and bring miracles, since they make happy also the adults in the hall. ■

Translation by Nadia Zhereva

VII-о издание

Богдана Костуркова

„Панаур на куклите“, който се проведе от 16 до 22 септември 2012 г. в София, организиран от Столичния куклен театър с подкрепата на Столична община в десетата година от своето създаване се превърна във фестивал на град София. Защото тази година бяха „присвоени“ нови пространства – в Театър „София“, Младежки театър, Театър „Българска армия“, Ателие 313 – където се играха спектакли от фестивала, както и на сцените на театъра – домакин. И въпреки лошото време – на различни места в София имаше театрални „акции“, които зрителите, подготвени от предишни срещи с уличните артисти, очакваха с любопитство. Седем дни столицата бе по-пъстра, по-цветна, по-приказна. Организаторите на фестивала са целели да представят кукленото изкуство в различните му формати, да срещнат зрителите не само със забавното лице на кукления театър, а и да покажат неговото развитие, насоки, добри образци, новостите, които вълнуват творците му по световните сцени. Наситената програма не ми позволи да видя всички предлагани спектакли, а и съвсем скоро се бях завърнала от Пловдив и провеждания там фестивал „Двама са малко – трима са много“, където имаха участие няколко от българските постановки, включени в Панаур на куклите. От една страна това реши моят проблем с избора на

„Бременските музиканти“
„The Bremen musicians“

представления за гледане, но от друга си мисля, че е добре програмите на различните фестивали да не се препокриват чак в такъв обем... Водена от тези мисли и идеята, че българските постановки, които не съм гледала до сега мога да срещна и по-късно, докато да видя гостуващите вероятността е близо до нулата – ето че взех своето решение какво да гледам.

Театър „Алфа“ (Чехия) с **„Тримата мускетари“** по Дюма (режисьор Томас Дворжак, сценография Иван Несведа). Представлението започва изриво и същевременно задушевно, като в квартална кръчма, и ето че следва темпераментен бой между мускетари и гвардейци на кардинала, който ръкавичните кукли водят в гротесков план, ритъмът е ускорен, градивен, хора и кукли взаимно се допълват в развитието на сценичния разказ. Можем да определим постановката като пътят на Д`Артанян към тримата мускетари. Свободна адаптация, грабнала най-атрактивните моменти от романа и разказана живописно, с малко гуми, много музика и песни на живо и най-вече изобретателно, остроумно, с усет за детайлите и синтетични умения на артистите.

Куклен театър от Любляна (Словения) с **„Бременските музиканти“** по немската приказка (режисьор и музика Матиа Солце, сценография Марианна Странска). Започва с игра пред сцената, актьорите канят публиката да ги види. Разположени непосредствено до сцената, зрителите има възможност отблизо да следят приключенията на четирите животинчета-музиканти, която е разказана с усмивка от създателите на спектакъла. Първоначално куклите се „раждат“ пред очите ни, след това в играта се включват марionетки, после идват групи кукли и ставаме свидетели на интересна игра с декора, с неговия обем и разположението на куклите (също в различни обем) в него. Динамичната игра с различните кукли дава ритъм на спектакъла и независимо, че не намерих логичен отговор защо куклата на магарето бе най-малката от всички, си мисля, че това е без значение, защото зрителите станахме съучастници на ведро представление, с много артистична енергия и култура и умение да накарат публиката да е съпричастна със случващото се на сцената до края, когато в знак на уважение към домакините артистите от постановката изпяха (и то много добре) българска песен.

Ден по-късно същият театър показва и постановката **„Щастливи костюми“** – авторски спектакъл на Матиа Солце, който като режисьор е работил съвместно с Вида Брен Червенек. Изключително въздей-

стващо представление, в което актьорът-постановчик създава характери от неживата материя, извайва причудлив сценичен разказ от звуци и тишина, гуми и импулси, предизвиква неочаквани предмети да заживеят нов живот на сцената. Като на един от актьорът Матиа Солце с невероятна пластика „пълни“ сцената с живот на вещи, звуци и енергия.

„Пеп Боу Кампани“ (Испания) с **„Ребуфапланетс“** (автор, режисьор, актьор – Пеп Боу). Един спектакъл за театралната виртуозност, техническата точност и доброто партньорство. Представлението започва с Исахас Антоли, който подготвя сцената за „магьосника“ Пеп Боу. Играят с настроение, детайлите разкриват взаимоотношения и ни подготвят за красивата игра със сапунените балони, които приемат причудливи форми. Актьорът ги пълни с въздух, с цигарен дим и пр., дори ги изсмуква обратно и наново пуска облаци от сапунени фигури, които сякаш имат свой самостоятелен живот. Сценично-

то пространство оживява в различни цветове, форми, дори салонът ухае на чисто и свежо. Хрумките и геговете са прости, но ефектни, актьорите имат чар и умения да общуват с публиката. Струва ми се, че ако спектакълът се съкрати (особено към финала), ще спечели, тъй като идва момент, когато зрителят в салона си казва: „Това вече го видях...“

Куклен театър Мерлин (Гърция) с **„Клоунски къщи“** (режисьор и сценограф Димитрис Стаму). Създателите са подписали спектакъла с второ заглавие – „Куклена теория за човеешката празнота“.

Представят Човек пред телевизора, подчинен на командите от там – куклата героиня се води от телевизора – спи, яде, гледа мач, прави гимнастика, онанира... Разгласява телевизора, чуе се на частите му и ето че телевизорът заживява свой живот и го напада. После – домакиня в кухня, жената, децата, парите, пишещата машина е пунала дълъг змей, който повръща пари, сипе пари и накрая самоубийщата... Опитите да съчетаят различни куклени техники и да осмислят философски проблемите на човека, който се страхува да живее, остават само декларирани намерения, със скромни артистични послания и много празнини в художествения изказ.

Столичен куклен театър с международния проект **„Свят/о“** с автор, режисьор и хореограф Дуга Паива (Холандия), със сценография и граматургия на Яка Иванц (Словения), с кукли на Джим Барнард (Великобритания) и костюми на Юлиян Табаков и с участието на Цветослава Симеонова, Ивет Лазарова, Димитър Тодоров, Мариета Петрова, Иван Рай-

„Щастливи костюми“
„Happy Bones“

ков. Спектакъл с впечатляваща визия, артистична енергия и микс на куклен и танцов театър с мултимедия в различни размери. Едно изследване на човешките възможности в свят на страдание, но и на катарзис. От пролетта, когато гледах предпремиерно представление до премиерата в рамките на фестивала „Свят/о“ е извървял път на съществени промени, което според мен има своите плюсове и минуси, но си остава спектакъл-звездей, който разкрива нови територии за изкуството на кукления театър.

И като прибавим „**Приказка за Скитника-Крал**“ по Чапек на режисьора Катя Петрова (сценоз-

раф Станислава Кръстева) в СКТ и „**Автобиография**“ на Нушич на същия постановъчен екип във ДКТ-Видин може да си направим равностметка, че все още българският куклен театър е съизмерим с европейския в развитието на добрите му традиции и новаторството. Все още – защото се притеснявам, че често гръзновението да минеш отвъд вече познатото, постигнатото, проиграното с успешен край е реално затруднено от необходимостта да бъдеш харесан от зрителите на всяка цена.

Дано греша!

Vllth edition

Bogdana Kosturkova

Puppet Fair held from 16 to 22 September 2012 in Sofia and organized by the Sofia Puppet Theatre with the support of the Sofia Municipality has in the tenth year of its creation turned into the festival of the city of Sofia. Because this year new spaces were appropriated such as the Sofia Theatre, the Youth Theatre, Bulgarian Army Theatre, Atelier 313 that hosted some of the performances, along with the main stages of the host theatre. And in spite of the bad weather there were theatre „actions“ on various spots round Sofia that those spectators who have had previous meetings with the street artists had expected with curiosity. For seven days the capital city was more colourful, more fairy and more amusing. The festival organizers aimed to present the art of puppetry in its variety of formats and to reacquaint the spectators not only with the forgotten face of puppet theatre but to also disclose its development, directions, positive examples, novelties that engage the attention of its artists all over the world stages. The intense programme prevented me

„Свят/о“
„Holy“

from see all the participating performances; what is more, I had recently returned from Plovdiv's „Two are less – Three are more“ festival where several of the Bulgarian participants in the Puppet Fair performed. This helped solve my problem with the selection of performances on the one hand, but on the other I cannot help thinking the festival programmes should try to avoid that much overlapping... Led by these thoughts and the idea that I shall have the chance of seeing the Bulgarian participants I have missed while with the visiting my chances were close to none, I determined by agenda.

Alpha Theatre (Czech Republic) with „**The Three Musketeers**“ after Dumas (director Thomas Dvorak, set design Ivan Nesveda). The performance starts playfully and intimately at the same time, as in the neighbourhood pub and proceeds with a temperamental fight between musketeers and the cardinal's guardians, which the glove puppets play grotesquely. The rhythm is accelerated, creative and people and puppets complete each other in the development of the stage narrative. We could sum up the story as D'Artagnan's journey to the three musketeers. A free interpretation that has snatched the most attractive moments of the novel and presented it colourfully with little words, lots of music and live songs and most of all in a witty and inventive way with a feeling for details and the synthetic skills of the actors.

Puppet theatre Ljubljana (Slovenia) with „**The Musicians of Bremen**“ after the German (director Matija Solce, set design Marianna Stranska). It starts with actors inviting the audience in front of the stage to see them. Sitting very close to the stage, the spectators have the chance to watch from a short distance the adventures of the four little animal musicians, told by the creators of this performance with a smile. Initially the puppets are „born“ before our eyes and then the marionettes join in, followed by other puppets and we witness an interesting play with the set, its volume and the arrangement of the puppets (also in various volumes) on the stage. The dynamic play with the variety of puppets sets the rhythm of this performance and although I could not find a logical answer to the question why was the donkey figure the smallest one of all, I believe that did not

